

Gwarancja dobrego smaku z „eurolisciem”

8 września 2012 roku to data inauguracji kampanii promocyjnej „Żywność ekologiczna gwarancją dobrego smaku”. Targi Polagra Food, jako miejsce rozpoczęcia tej nowej akcji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz organizacji ekologicznych, wybrano z kilku względów. Polagrę odwiedzają tysiące konsumentów i handlowców z kraju i zagranicy. Tutaj też od lat skupiają się producenci żywności ekologicznej, prezentując swoją ofertę. Wreszcie – Polagrę odwiedzają dziesiątki dziennikarzy na co dzień zajmujących się problematyką przetwórstwa rolno-spożywczego.

Nic dziwnego, że właśnie podczas tych targów odbyła się konferencja prasowa inaugurująca kampanię ekologiczną. Jej celem było dostarczenie informacji dziennikarzom, którzy poprzez publikacje w różnych mediach przyczynią się do zwiększenia świadomości konsumentów na temat korzyści zdrowotnych i smakowych produktów ekologicznych. Drugim celem było zwrócenie uwagi na „euroliscie” – unijne logo, jakim znakowane są produkty ekologiczne, które obowiązuje producentów od 1 lipca 2012 roku.

Kampania ma znakomitych ambasadorów. Roli tej podjęła się Magdalena Kumorek – znana aktorka filmowa i teatralna, kojarzona z „kulinarnym” serialem „Przepis na życie”. Drugą twarzą akcji jest Artur Partyka – sportowiec, były skoczek wzwyż, trzykrotny olimpijczyk. Ich zadaniem jest wspólna promocja rolnictwa ekologicznego we wszystkich działaniach prowadzonych w ramach programu, m.in. udział w spotach reklamowych, które można już obejrzeć na oficjalnych kanałach kampanii.

Do akcji włączył się także ekspert kulinarny Grzegorz Łapanowski, który zgodził się prowadzić rozmowy z producentami, zajmującymi

Fot. Bożena Skarżyńska

się uprawami i przetwórstwem ekologicznym. Rozmowy te zamykają się w kilkunastu ciekawie skonstruowanych minireportażach, ukazujących tajniki wytwarzania ekoproductów, a także przyrządzania z nich wyśmienitych potraw i przetworów.

Reportaże regularnie pojawiają się m.in. na kanałach Facebook, You Tube oraz na Blogu Kampanii, na którym dietetyk oraz ekspert ds. żywienia Rafał Hornberger dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem na temat naturalnej żywności ekologicznej oraz ekologicznego stylu życia.

Magdalena Kumorek, Artur Partyka i Grzegorz Łapanowski byli uczestnikami polagrowskiej konferencji prasowej, podczas której

zaprezentowano pierwsze spoty reklamowe i reportaże. Nie zabrakło także degustacji znakomitych ekoproductów z różnych stron kraju.

W ramach kampanii publikacje z zakresu rolnictwa ekologicznego pojawią się również w ogólnopolskich czasopismach: „Newsweek”, „Rzeczpospolita”, „Gala”, „Gotuj krok po kroku”, „Przepis na Zdrowie”, „Przepisy Czytelników”, „Z Życia Wzięte”. Informacji o kampanii „Żywność ekologiczna gwarancją dobrego smaku” można szukać także na stronach internetowych: www.youtube.com/user/ZywnoscEkologiczna a także www.facebook.com/gwarancja.dobrego.smaaku oraz www.gwarancja-dobrego-smaku.blogspot.com/p/o-kampanii.html. **MRiRW**

więcej na stronie 3

Nagrody Bociana Białego

Zarząd Stowarzyszenia Polska Ekologia, z okazji 6. rocznicy działalności organizacji, przyznał nagrody Bociana Białego za wkład w rozwój i propagowanie polskiej ekologii. Uroczystość wręczenia nagród, która odbyła się 13 października podczas targów Natura Food w Łodzi, zgromadziła wielu członków i sympatyków Stowarzyszenia.

Nagrodzeni to: Andrzej Paździor, Michał Rzytki, Jerzy Sobociński, Liliana Lehrer Rychel, Janusz Rodziewicz, Piotr Ziemann, Andrzej Kuczyński, Marcin Suchenek, Paweł Malewski i Carlos Gonzalez Tejera. Bociany Białe trafiły także do sklepów: Organic Farma Zdrowie oraz Magiczny Ogród w Lublinie Elżbiety Janik-Tymińskiej.

Paweł Krajmas wręczył nagrodę Bociana Białego Carlosowi Gonzalezowi Tejerze

Spotkanie w Pałacu

W podsumowaniu Dożynek Prezydenckich Spała 2012 uczestniczyła małżonka Prezydenta RP pani Anna Komorowska. Spotkanie odbyło się 16 października. Podziękowania za aktywny udział w organizacji Dożynek otrzymało m.in. Stowarzyszenie Polska Ekologia.

Wygrany przetarg

Stowarzyszenie Polska Ekologia wygrało przetarg Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, który odbył się 18 października. Przetarg dotyczy organizacji nagród i cateringu podczas Gali Finałowej II edycji konkursu „Nakręć się na zdrowie”. Jest to konkurs na najlepszy spot filmowy promujący żywność ekologiczną i zdrowe odżywianie. Gala odbyła się 23 października w gmachu Ministerstwa Rolnictwa. JL

Polagra Food – czas dla polskiej ekologii

Fot. Bożena Skarżyńska

Podczas targów Polagra Food program kampanii prezentowano na stoisku, które Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dzieliło z organizacjami ekologicznymi, działającymi w Polsce. Wśród nich były m.in.: Stowarzyszenie Polska Ekologia, Klaster Dolina Ekologicznej Żywności, Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego.

O podsumowanie czterodniowego wydarzenia (8-11 października) poprosiliśmy **Pawła Krajmasa**, prezesa Stowarzyszenia Polska Ekologia: – Uważam, że przyszedł nasz czas – czas polskiej ekologii i nie możemy tego zmarnować. Na pewno nie zmarnowaliśmy możliwości udziału na wspólnym stoisku podczas Polagry. To była dla nas nowa koncepcja wystawiennicza, ale niezwykle udana. Ministerstwo Rolnictwa promowało produkty z certyfikatem „Poznaj Dobrą Żywność”, udostępniając organizacjom ekologicznym specjalną przestrzeń, na której prezentowało kampanię „Żywność ekologiczna gwarancją dobrego smaku”, ale także naszą branżę. My mogliśmy prezentować produkty, spotykać się z przedstawicielami podobnych stowarzyszeń, ale także

z odbiorcami naszych produktów – handlowcami i konsumentami.

To było także miejsce integracji części naszej branży. Był wreszcie czas, by usiąść przy ekologicznym soku i porozmawiać. Mogliśmy się lepiej poznać, wymienić doświadczeniami. Mówiliśmy o wspólnej dystrybucji, działaniach promocyjnych, szkoleniu dzieci i różnych dostępnych programach, z których mogliśmy razem skorzystać. Robiliśmy analizę tego, co spowodowało, że do tej pory wykorzystaliśmy tak mało środków z PROW.

Wspierali nas aktywnie szefowie kuchni, którzy włączają produkty ekologiczne do menu swoich restauracji. Uczestniczyliśmy w bardzo udanej debacie na temat możliwości wprowadzania produktów ekologicznych do restauracji hotelowych. Wspomogli nas uczniowie z Zespołu Szkół Gospodarczych im. Mikołaja Spytka w Rzeszowie, którzy pomagali także w organizacji ministerialnej Gali PDŻ.

Nasz udział w Polagrze można zatem uznać za ważny i bardzo nam potrzebny.

TEKST I FOT.: BS

Gotowanie na... Salonie

Pod koniec października w Turynie odbywały się targi Salone del Gusto oraz festiwal Terra Madre. Spotkanie było bogate w tradycyjne przysmaki z całego świata. Podczas tej edycji imprezy organizatorzy zwracali szczególną uwagę na ochronę biologicznej różnorodności naszej planety oraz przywracanie do życia tradycyjnej wiedzy o żywieniu.

W programie Salone del Gusto odbywały się liczne degustacje prowadzone przez

producentów, szefów kuchni, winiarzy, piwowarów i ekspertów z różnych dziedzin odżywiania. Byli wśród nich przedstawiciele Stowarzyszenia Polska Ekologia, które złożyło najlepszą ofertę na organizację pokazów i degustacji na stoisku Ministerstwa Rolnictwa. W ekipie naszych kucharzy znaleźli się m.in.: Paweł Krajmas, Marcin Suchenek, Grzegorz Łapanowski, Carlos Gonzalez Tejera i Maciej Rudziński. Było smacznie!

BS

Informator Stowarzyszenia Polska Ekologia

Redaguje: Bożena Skarżyńska i zespół.

Projekt graficzny i opracowanie DTP: PRINTSZOP Arkadiusz Wydrzyński.

Wydawca: Stowarzyszenie Polska Ekologia
00-246 Warszawa, ul. Miodowa 14,
tel. 791 999 724.

Kampania „Żywność ekologiczna gwarancją dobrego smaku”

Ambasadorowie inwestują w siebie

Łódzkie targi NATURA FOOD 2012, które odbywały się tuż po poznańskich POLAGRA FOOD, stały się okazją do ponownego promowania ministerialnej kampanii „Żywność ekologiczna gwarancją dobrego smaku”. Zielony „eurolis” był widoczny nie tylko na targowych stoiskach i wystawianych tam produktach. Ciepła zieleń dominowała także na stoisku Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gdzie przygotowano liczne materiały informujące o kampanii. Tam też odbywały się spotkania i dyskusje na temat ekologii.

Na konferencji prasowej, zorganizowanej przez Ministerstwo Rolnictwa oraz Międzynarodowe Targi Łódzkie, stawili się dziennikarze reprezentujący różne media. Przedstawiono im ambasadorów kampanii: Magdalenę Kumorek i Artura Partykę oraz dyrektorów departamentu promocji i komunikacji MRiRW – Anitę Szczykutowicz i Dariusza Goszczyńskiego.

Omawiając program kampanii dyr. **Anita Szczykutowicz** powiedziała m.in.: – Żywność ekologiczna stanowi w Polsce ten segment rolnictwa i przetwórstwa, który systematycznie się rozwija. Naszym głównym celem jest, by prawdziwy jej smak pozostał niezapomniany, by mogło się nią delektować jak najwięcej polskich konsumentów. To może się zdarzyć tylko wtedy, gdy wzrośnie świadomość kupujących żywność z „eurolisem”, który od połowy roku obowiązuje we wszystkich krajach Unii. W Polsce coraz więcej produktów posiada certyfikat ze znakiem „eurolis”. Chcemy, by było ich jeszcze więcej i by kupowało je coraz więcej osób. Kampania jest skierowana do szerokiego grona odbiorców. W spotach reklamowych pojawia się napis „Mój rynek”. Celowo przemyciliśmy go do kampanii pro-

O kampanii mówili i na pytania dziennikarzy odpowiadali: Danuta Pilarska, Stowarzyszenie EKOLAND, Artur Partyka, Magdalena Kumorek, Anita Szczykutowicz i Dariusz Goszczyński

mującej żywności ekologiczną, ponieważ jest to kolejna nasza akcja, która – przy wsparciu PROW – ma na celu powrót do tradycyjnych miejsc, gdzie się spotykają rolnicy i kupcy. Tam będzie można nabyć – bezpośrednio u producenta, a zatem na pewno taniej niż w sklepach i sieciach handlowych – także ekoprodukty. Takich rynków będzie w Polsce ponad 300.

Ta informacja niezmiernie ucieszyła **Magdę Kumorek**, która od lat propaguje zdrowy, ekologiczny styl życia. Zapytana o rolę ministerialnej kampanii powiedziała: – Dla tych, którzy uważają, że ekologia jest chwilową modą, mam informację: – to nie jest prawda. Mamy do czynienia z trendem, który wkrótce umocni nas w przekonaniu, że warto o siebie dbać. Ekologiczne produkty są lepsze, smaczniejsze i zdrowsze. Przekonałam się na sobie i na swoich dzieciach, że jesteśmy tym, co jemy. Jeśli chcę być aktywną osobą, muszę się dobrze

czuć. A będę się dobrze czuć nie krążąc po lekarzach, tylko inwestując w siebie. Ja inwestuję w siebie między innymi tak, że jem zdrowo, ekologicznie. I mam wielką radość z tego, że moje dzieci karmię w taki sam sposób.

Artur Partyka podkreślał: – Dla mnie temat kampanii od początku był ważny i nie bez znaczenia jest fakt, że promujemy polską, zdrową żywność. Sport także kojarzy się ze zdrowym odżywianiem. Coraz częściej zastanawiamy się – z tym i ja się utożsamiam – jak jest przygotowane to, co jemy; kto to robi i jakich środków do tego używa. Im szybciej zaczniemy się interesować produktami ekologicznymi, tym lepiej dla naszego zdrowia w przyszłości. Jedzenie dobrej żywności to lepsza regeneracja, lepsza motywacja do regularnych treningów i stałej troski o siebie.

TEKST I FOT.:
BOŻENA SKARŻYŃSKA

WYDARZENIA

**NIE RZUCAJ MIĘSEM!
...do kosza**

W Europie marnuje się niemal ¼ mięsa.
13% polskich domów nie stać na zakup mięsa według potrzeb.

- Marnowanie żywności to również marnowanie wody. Do produkcji 1 kg wołowiny zużywa się 5-10 tys. litrów wody.
- Ogranicz straty jedzenia – zamiast wyrzucać przekaz Bankom Żywności.
- Banki Żywności są gotowe przyjąć każdy asortyment spożywczy i przekazać go do 1,5 miliona Polaków, których nie stać na mięso i jego przetwory.

Banki Żywności www.bankizywnosci.pl

PARTNERZY KAMPANII

Początki były... romantyczne

Za ojca polskiego rolnictwa ekologicznego uważa się Rudolfa Steinera. Urodził się w 1861 r. w niewielkim miasteczku Kraljevec na terenie dzisiejszej Chorwacji. Studiował w Wiedniu, a następnie w Rostocku. Tam odkrył literacką i naukową spuściznę Goethego, został jednym z jej najbardziej cenionych badaczy, a szczególną uwagę poświęcił pracom poety dotyczącym fenomenologii i świata ożywionego. To właśnie u Goethego znalazł jedyne słuszne – jego zdaniem – podejście do metody badania świata, gdyż tradycyjna nauka pozwalała zrozumieć „wyłącznie rzeczy martwe, fenomen życia pozostaje zaś poza jej zasięgiem”.

To właśnie Steiner wprowadził w Polsce biodynamiczną metodę uprawy roli. Mówił o niej w roku 1924 w Kobierzycach koło Wrocławia, gdzie zaprezentował cykl wykładów na temat biodynamicznej metody gospodarowania. W pałacu hrabiostwa von Keyserlingk wygłosił cykl ośmiu wykładów pod tytułem „Duchowe podstawy odnowy rolnictwa”. Zwracał w nich uwagę na światowe tendencje chemizacji rolnictwa i zaproponował alternatywny model jej rozwoju. Jego zdaniem podstawą prawdziwego rolnictwa jest zdrowa gleba, którą traktował jako żywy organizm.

Uczestnikami wykładów byli właściciele ziemscy, którzy przemyslenia Steinera zaczęli wprowadzać w życie. Właśnie tą metodą od roku 1930 swój majątek w Szelejewie koło Gostynina zaczął prowadzić hrabia Stanisław Karłowski, senator II Rzeczypospolitej. Rozwój rolnictwa ekologicznego zatrzymał wybuch II wojny światowej.

Odrodzenie

Ponownie rolnictwo odrodziło się dopiero w początkach lat 80. XX wieku. Pierwszy kurs rolnictwa ekologicznego zorganizowano w Warszawie w roku 1984 przez późniejsze Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi EKOLAND z siedzibą w Przysieku koło Torunia, które zarejestrowano 1 września 1989 roku.

W roku 1990 Stowarzyszenie Ekoland, po inspekcji gospodarstw rolnych,

po raz pierwszy przyznało atesty 27 z nich. Z czasem liczba gospodarstw ekologicznych wzrastała, podobnie jak powierzchnia użytków rolnych, na których stosowano uprawę ekologiczną. W 1996 roku powstała pierwsza niezależna jednostka certyfikująca AGRO BIO TEST, a w 1999 – po wielu latach zabiegów i negocjacji – Ministerstwo Rolnictwa wypłaciło rolnikom ekologicznym pierwsze dotacje rekompensujące koszty kontroli gospodarstw i dopłaty do hektara powierzchni upraw.

Jednak dopiero w 2001 roku rolnictwo ekologiczne w Polsce uzyskało podstawę prawną, gdy 16 marca Sejm RP uchwalił ustawę o rolnictwie ekologicznym, która stworzyła warunki do prawidłowego funkcjonowania rynku produktów ekologicznych.

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku obowiązują u nas rozporządzenia unijne o rolnictwie ekologicznym. Od tego momentu rozpoczął się znaczący rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce – od 555 gospodarstw kontrolowanych o łącznej powierzchni 11.000 ha w 1999 roku do ponad 23.800, które prowadzą swoją działalność na powierzchni ponad 573.000. ha (dane z 2012 roku).

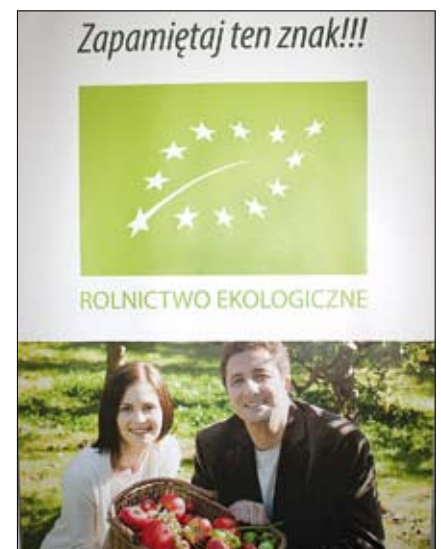
Rolnictwo ekologiczne quo vadis?

Rolnictwo ekologiczne, a co za tym idzie żywność ekologiczna, to obecnie modne trendy. Jak wynika z najnowszych badań TNS Polska, opublikowanych na początku października br., po żywność ekologiczną sięga 30 procent konsumentów. Zdecydowana większość Polaków – 62 procent – rozumie termin „żywność ekologiczna” jako żywność wyprodukowaną bez użycia środków chemicznych. Certyfikaty są jednak wśród Polaków mało znane, co potwierdzają badania „Poznaj dobrą żywność”, zlecone przez Ministra Rolnictwa. Dlatego wielu naszych obywateli ma problem z odróżnianiem żywności ekologicznej od żywności konwencjonalnej lub tradycyjnej, bardzo często myląc pojęcia.

Z badań wynika również, że do kupowania produktów ekologicznych skłania konsumentów ich lepszy smak i zapach (42 proc. badanych osób). Inne przyczyny kupowania żywności ekologicznej określić można wspólnym mianem – jako prozdrowotne.

Z kolei z danych opublikowanych w raporcie The Of Organic Agriculture wynika, że w ciągu roku Polacy wydają średnio 2-3 euro na produkty eko. W porównaniu z innymi krajami europejskimi wypadamy słabo. Przędzą Szwajcarzy i Duńczycy, którzy na żywność ekologiczną wydają kolejno 153 euro i 142 euro na osobę.

Rolnictwo ekologiczne nie jest tylko systemem uprawy ziemi, lecz także system jakości. Dzięki certyfikatowi rolnictwa ekologiczne konsumenci mają pewność, że żywność kupiona przez nich jest najwyższej jakości.

Ruszyła ogólnopolska kampania promocji żywności ekologicznej „Żywność ekologiczna gwarancją dobrego smaku”. Miejmy nadzieję, że dzięki takim akcjom polskie rolnictwo ekologiczne utrzyma tempo rozwoju, a konsumenci zrozumieją jak wielkim skarbem jest polska żywność z certyfikatem zielonego „euroliścia”.

MACIEJ BARTOŃ

Rolnictwo ekologiczne w Polsce

Rolnictwo ekologiczne stanowi jedną z najszybciej rozwijających się gałęzi rolnictwa na świecie, a zwłaszcza w Unii Europejskiej. Pod koniec lat 90. w Polsce nastąpił wzrost zainteresowania tą dziedziną gospodarowania. Początkowo rolnictwo ekologiczne rozwijało się jako ruch społeczny. Następnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozpoczęło prace nad przygotowaniem aktów prawnych, regulujących tę dziedzinę rolnictwa. W 2004 roku – po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej – ramy prawne zostały zastąpione przepisami unijnymi. Wprowadzono wsparcie finansowe do kosztów kontroli, a następnie wsparcie dla gospodarstw rolnych w postaci dotacji do powierzchni upraw ekologicznych. Ostatnie lata w rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce charakteryzują się stałą dynamiką wzrostu gospodarstw ekologicznych, powierzchni upraw ekologicznych, a także wzrostu rynku.

Trochę historii

Po drugiej wojnie światowej nastąpił gwałtowny wzrost masowej produkcji żywności, który powiązany był ze zubożeniem gamy produktów oraz osłabieniem ich naturalnego smaku. Zaczęto stosować wiele środków i substancji, by poprawić parametry technologiczne produkcji oraz zwiększyć trwałość żywności. W reakcji na te zmiany w różnych krajach dużo większego znaczenia zaczęły nabierać systemy produkcji żywności ekologicznej, nawiązujące do idei rolnictwa biodynamicznego, która narodziła się w początkach XX wieku. Wytwórcy tego rodzaju żywności kładli szczególny nacisk na to, by przy jej produkcji nie stosować środków chemicznych, syntetycznych środków ochrony roślin czy antybiotyków, oraz by żywność była wytworzona naturalnymi, przyjaznymi środowisku metodami. Nazwali ją „rolnictwem ekologicznym” (choć w niektórych krajach używa się nazwy „rolnictwo biologiczne” lub „rolnictwo organiczne”).

Trochę statystyki

Według danych statystycznych za rok 2009, średnia powierzchnia upraw ekologicznych w Europie wyniosła około 8,6 mln ha, co stanowiło 4,7 procent ogólnej powierzchni upraw rolniczych. Największym obszarem upraw ekologicznych mogła poszczycić się Austria – 18,5 proc., Włochy – 8,7 proc. oraz Hiszpania – 5,3 proc. W Polsce w roku 2009 rolnictwo ekologiczne stanowiło 2,4 procent ogólnej powierzchni upraw rolniczych, co stawia nasz kraj na 9. miejscu w Europie. W końcu 2011 roku

w Polsce powierzchnia uprawiana ekologicznie przekroczyła 573.000 ha, co stanowi obecnie ok. 3,8 procent całej powierzchni użytkowanej rolniczo. Pod kontrolą 10 upoważnionych jednostek certyfikujących znajdowało się blisko 23.500 gospodarstw. W tym czasie działało 267 przetwórnictw żywności ekologicznej. Wartość rocznej produkcji żywności ekologicznej w Polsce przekroczyła 100 mln euro.

Kontrola i certyfikacja

Ustanowiony w Polsce system kontroli i certyfikacji daje konsumentom pewność, że produkty ekologiczne są wytwarzane zgodnie z wymogami określonymi w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego. Ten system pozwala na śledzenie każdego artykułu na wszystkich etapach produkcji, przygotowania i dystrybucji – począwszy od produkcji pierwotnej produktów ekologicznych poprzez przechowywanie, przetwarzanie, transport, sprzedaż oraz zaopatrzenie ostatecznego konsumenta. Ważnym elementem systemu produkcji metodami ekologicznymi jest zagwarantowanie, iż produkty – oznakowane jako ekologiczne – zostały wytworzone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W celu potwierdzenia tej zgodności wprowadzony został specjalny system kontroli i certyfikacji. Każdy z producentów ekologicznych musi znajdować się pod kontrolą w ramach tego systemu. System ten tworzą:

- **Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, który upoważnia jednostki certyfikujące, akredytowane w zakresie rolnictwa ekologicznego,

Fot. Bożena Skarżyńska

zgodnie z normą PN-EN 45011 do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów zgodności na prowadzenie produkcji metodami ekologicznymi;

Fot. Bożena Skarżyńska

■ **Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych**, która sprawuje państwowy nadzór nad upoważnionymi jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym.

W celu sprawowania efektywnego nadzoru nad jednostkami certyfikującymi oraz nad rynkiem rolnictwa ekologicznego Inspekcja Weterynaryjna, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcja Handlowa są zobowiązane do współpracy z **Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych**;

■ **Polskie Centrum Akredytacji PCA** – organ udzielający akredytacji i odpowiedzialny za akredytację jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym.

■ **Jednostki certyfikujące** – upoważnione przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów zgodności. Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku upoważnionych do kontroli i certyfikacji jest 10 jednostek certyfikujących. Wszystkie uzyskały certyfikaty akredytacji wydane przez Polskie Centrum Akredytacji. Aktualna lista upoważnionych jednostek certyfikujących wraz z zakresami upoważnienia dostępna jest na stronie internetowej: www.minrol.gov.pl.

Jak rozpoznać produkty ekologiczne?

Określenie *ekologiczny, produkt ekologiczny* czy *produkt rolnictwa ekologicznego* ozna-

cza, że produkt w taki sposób oznakowany został wytworzony zgodnie z ekologicznymi metodami produkcji przez podmiot, który jest objęty systemem kontroli i posiada potwierdzający to certyfikat wydany przez uprawnioną jednostkę certyfikującą. Produkty oraz żywność wytworzone w okresie konwersji (przestawiania się) nie są jeszcze uznawane za produkty ekologiczne i nie mogą być oznakowane unijnym logo.

Od 1 lipca 2010 r. obowiązuje nowe logo rolnictwa ekologicznego, które musi znajdować się na wszystkich paczkowanych produktach ekologicznych, jakie zostały wyprodukowane przez producentów państw członkowskich Unii Europejskiej, zgodnie z wymogami kontroli produkcji ekologicznej UE.

Unijne Logo Rolnictwa Ekologicznego

Nowe logo rolnictwa ekologicznego obowiązuje od 1 lipca 2012 roku.

Stosowanie tego logo jest obowiązkowe.

Na etykiecie musi również znaleźć się:

- Numer identyfikacyjny upoważnionej jednostki certyfikującej,
- nazwa i adres producenta, przetwórcy lub

sprzedawcy – miejsce pochodzenia powinno być umieszczone bezpośrednio poniżej numeru identyfikacyjnego. Miejsce, w którym wyprodukowano ekologiczne surowce rolne, wchodzące w skład produktu, należy wskazać w następujący sposób:

- „**Rolnictwo UE**”, jeśli surowiec rolny pochodzi z terenu UE;
- „**Rolnictwo spoza UE**”, jeśli surowiec rolny pochodzi z krajów trzecich;
- „**Rolnictwo UE/spoza UE**”, jeśli część surowców pochodzi z terenu UE, a część z krajów trzecich.

Wsparcie dla rolnictwa ekologicznego

W ramach środków z budżetu krajowego i budżetu Unii Europejskiej, jakie mają do dyspozycji producenci ekologiczni, należy wymienić środki dostępne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Oprócz tych środków rolnictwo ekologiczne jest również wspierane bezpośrednio z budżetu krajowego. Finansowane są badania w rolnictwie ekologicznym oraz zapewnione jest wsparcie doradcze.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013) zwrócono szczególną uwagę na wsparcie działań rynkowych, a działania rolnośrodowiskowe (w ramach którego wspierano rolnictwo ekologiczne również w PROW 2004-2006) zmodyfikowano w celu dostosowania go do realiów rynku. W ramach PROW 2007-2013 uruchomiono dwa działania z osi pierwszej skierowanej na wsparcie m.in. rolnictwa ekologicznego, tj.: *Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności* oraz *Działania informacyjne i promocyjne*. Działania w ramach osi pierwszej służą poprawie konkurencyjności sektora rolnego i leśnego.

1. W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w ramach osi drugiej w działaniu *Program rolnośrodowiskowy* w Pakiecie 2. *Rolnictwo ekologiczne* jest 12 wariantów, a mianowicie: Uprawy rolnicze, Trwałe użytki zielone, Uprawy warzywne, Uprawy zielarskie, Uprawy sadownicze i jagodowe oraz Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe. Wszystkie warianty występują w dwóch wersjach – tj. w okresie przesta-

wiania jak i po jego zakończeniu. Wprowadzono m.in., w porównaniu do wymagań określonych w działaniu *Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt*, objętego PROW 2004-2006, dodatkowe wymogi dotyczące odpowiedniego przeznaczenia plonu, wykonywania zabiegów agrotechnicznych oraz jakości wykorzystywanego materiału szkółkarskiego.

Jest to program, w ramach którego realizowanych jest najwięcej dopłat do rolnictwa ekologicznego. W 2011 roku do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wpłynęło ponad 20.000 wniosków z deklaracją realizacji Pakietu 2. *Rolnictwo ekologiczne*. Objęto nim dopłaty do powierzchni ponad 470.000 ha. Średnia powierzchnia upraw wnioskowanych do płatności wynosiła w tym roku ponad 23 ha.

2. W ramach działania: *Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności* refundowane są koszty stałe związane z uczestnictwem w systemie rolnictwa ekologicznego. Jako koszty stałe zostały zakwalifikowane koszty kontroli sprawdzenia zgodności z wymaganiami systemu oraz koszty składek na rzecz grupy producentów. W ramach działania wsparcie przysługuje wyłącznie producentom, wytwarzającym produkty rolne przeznaczone do spożycia przez ludzi. W przypadku rolnictwa ekologicznego maksymalne wsparcie zostało określone na poziomie 996 zł netto rocznie dla producenta.

3. W ramach działania: *Działania informacyjne i promocyjne* mogą być prowadzone działania związane z promocją i informowaniem o produktach uczestniczących w systemach jakości żywności, w tym w ramach rolnictwa ekologicznego. Beneficjentem w tym przypadku nie są poszczególni producenci rolni, jak w przypadku poprzedniego działania, ale szeroko rozumiane grupy producentów. Uruchomienie tego działania jest o tyle istotne, że poprzez przyjęte założenia zachęca ono do organizowania się producentów.

Wsparcie doradcze

Oprócz bezpośredniego wsparcia finansowego producenci rolni otrzymują również wsparcie merytoryczne poprzez istniejące struktury doradztwa rolniczego. W celu wsparcia rolnictwa ekologicznego w zakresie doradztwa działa Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Rado-

miu, do którego zadań należy m.in.:

- koordynacja doradztwa w zakresie rolnictwa ekologicznego;
- przekazywanie wiedzy o produkcji żywności metodami ekologicznymi pracownikom ośrodków doradztwa rolniczego oraz rolnikom;
- prowadzenie gospodarstwa doświadczalnego w zakresie produkcji metodami ekologicznymi.

Badania w rolnictwie ekologicznym

Z krajowych środków finansowane są badania z zakresu rolnictwa ekologicznego. W roku 2004 dofinansowano 12 tematów badawczych, a w 2011 r. sfinansowano już 34 tematy i wprowadzono również podział na badania finansowane w 100 proc. oraz w 75 proc.

Pierwsza taka publikacja, zawierająca streszczenia wyników prowadzonych badań w rolnictwie ekologicznym, została wydana w 2008 roku i co roku ukazuje się kolejna część. Wszystkie te publikacje są również dostępne w wersji elektronicznej na stronach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2011-2014

Plan ten przedstawia działania, jakie powinny być podejmowane i realizowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jednostki podległe lub nadzorowane. Zaproponowane w planie działania związane są również z oczekiwanymi dostępnymi środkami na ich realizację. Plan ten skupia się na następujących tematach:

- rozwój rynku, promocja i informacja;
- zasady produkcji;
- kontrola i certyfikacja;
- badania;
- ochrona środowiska;
- współpraca.

Bardzo ważne jest, iż działania realizowane w ramach ww. planu są istotnie powiązane z całym rynkiem i sektorem rolnictwa ekologicznego. W szczególności należy zwrócić uwagę na powiązanie planu działań z optymalizacją wykorzystania środków, przewidzianych na wsparcie rolnictwa ekologicznego w ramach PROW 2007-2013.

Rozwój rynku, promocja i informacja

Uznano, że podstawą dalszego rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce jest rozwój rynku produktów ekologicznych, wsparty skuteczną promocją i wyposażony w narzędzia pozwalające na udostępnianie aktualnych informacji zarówno dla producen-

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Materiał opracowano w Departamencie Promocji i Komunikacji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

tów i przetwórców, jak i dla konsumentów. Przyjęto, że działania to winno obejmować bardzo zróżnicowaną gamę aktywności, skierowaną do możliwie szerokiego grona odbiorców. Będą to m.in.: duża kampania promocyjna adresowana do konsumentów, edukacja dzieci i młodzieży, konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne, konkurs wiedzy o rolnictwie ekologicznym, konkurs na najlepszą pracę magisterską i doktorską, udział w międzynarodowych targach branżowych i konferencjach, udział w specjalistycznych spotkaniach, wsparcie wykorzystania produktów rolnictwa ekologicznego w żywieniu zbiorowym, zbieranie i publikowanie danych statystycznych o produkcji i rynku ekologicznym.

Warto tu przypomnieć, iż dostępne są już dwie części publikacji dla dzieci, poświęcone rolnictwu ekologicznemu. Obydwie publikacje można pobrać w wersji elektronicznej ze strony Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zasady produkcji

W tym dziale podkreślono znaczenie działań praktycznych, które pozwolą na możliwie sprawne wdrażanie dobrych rozwiązań. Oczekuje się, że działania te pomogą producentom rolnym w podejmowaniu świadomych decyzji, co do wyboru optymalnych rozwiązań poprzez m.in.: rozpowszechnianie dobrych praktyk, wdrażanie produkcji najlepszych dostępnych i sprawdzonych

Fot. Jolanta Lyska

rozwiązań, publikowanie branżowych materiałów informacyjnych (przewodniki, instrukcje) o dobrych praktykach żywieniowych i produkcji pasz w gospodarstwach ekologicznych, rozpowszechnianie informacji o ekologicznych gospodarstwach demonstracyjnych.

Kontrola i certyfikacja

Postanowiono wzmocnić nacisk na wykrywanie zagrożeń, wynikających z ewentualnego stosowania produktów GMO. Pomocna w tym względzie ma być lepsza współpraca między jednostkami certyfikującymi i służbami kontrolnymi, krajowymi oraz zagranicznymi. Zaplanowano przygotowanie wspólnego systemu sankcji dla jednostek certyfikujących, a także rozbudowanie poziomu kontroli oraz systemu wsparcia w zakresie wykrywania stosowania produktów GMO i pozostałości niedozwolonych środków do produkcji.

Badania

W tym działaniu kładzie się nacisk na rozwój badań naukowych i wdrażanie ich pozytywnych wyników oraz na ich rozpropagowanie poprzez publikację i ułatwienie szerokiego do nich dostępu potencjalnym odbiorcom – producentom rolnym, przetwórcom i konsumentom. Prowadzenie badań ma na celu doskonalenie technologii produkcji metodami ekologicznymi. Stąd zainteresowanie współpracą z jednostkami badawczymi krajów członkowskich UE spoza Unii.

Ochrona środowiska

Jednym z celów jest doprowadzenie do mariażu rolnictwa ekologicznego i przyrodniczych terenów chronionych (takich jak obszary Natura 2000 czy obszary krajobrazu

chronionego), który przyczyni się do większej skuteczności ochrony środowiska i do lepszego zrozumienia funkcjonowania rolnictwa ekologicznego. Inne z zadań to wdrażanie programów rolno-środowiskowych, adekwatne do osiąganych korzyści środowiskowych, oraz wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego na terenach objętych różnymi formami ochrony przyrody (np. obszarów Natura 2000) i wspieranie ekologicznych producentów rolnych, ukierunkowanych na ochronę gatunków i siedlisk cennych przyrodniczo.

Rolnictwo ekologiczne

określane się jako: biologiczne, organiczne lub biodynamiczne, oznacza system gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej w obrębie gospodarstwa rolnego. Jest to system trwały, samowystarczalny i bezpieczny ekonomicznie. Produkcja prowadzona metodami ekologicznymi to taki sposób uzyskania produktu, w którym zastosowano w możliwie największym stopniu naturalne metody produkcji, nie naruszające równowagi przyrodniczej. Zasada ta dotyczy wszystkich rodzajów i etapów produkcji: upraw roślin, chowu i hodowli zwierząt, produktów akwakultury i przetwórstwa.

Współpraca

Współpraca między wszystkimi uczestnikami systemu rolnictwa ekologicznego ma pozwolić na zapoznanie się z działaniami i osiągnięciami w innych obszarach czy regionach. Każdy kraj posiada swoją własną specyfikę organizacji rynku produktów ekologicznych i działań wspierających. W poszczególnych regionach, a także w wielu krajach, realizowane są różnorodne inicjatywy, z których wiele godnych jest powielenia.

PRODUCENT I DYSTRYBUTOR ŻYWNOCI EKOLOGICZNEJ

(+48 22) 725-68-05

www.bioplanet.pl

seria brązowa

orzechy i pestki

SKLEPIKI SZKOLNE – ZDROWA REAKTYWACJA

Rozmowa z Sylwią Kaczmarek, Pełnomocnikiem Zarządu Bio Planet ds. Jakości.

W polskich szkołach ciężko znaleźć placówkę, w której nie występuje sklepik. W ostatnim czasie sprawa asortymentu sprzedawanego dzieciom w tych punktach oraz ich wpływu na zdrowie nabrała znacznego rozgłosu. Dlaczego dzieje się tak dopiero teraz?

Cieszy mnie fakt, że w temacie sklepików szkolnych coś zaczyna się dziać. Problem jakości sprzedawanego w nich asortymentu, do których dzieci mają niekontrolowany dostęp i tak naprawdę same decydują o ich zakupie istnieje od dawna, ale ostatnie badania pokazują, że z roku na rok wzrasta liczba dzieci z problemem nadwagi, otyłości, chorobami układu krążenia i innymi dolegliwościami zależnymi od diety. Te statystyki spowodowały, że zaczęto bardziej przyglądać się żywności dzieci i młodzieży. Liczba sklepików szkolnych, w których asortyment można określić jako „wzorcowy” jest znikoma. W większości przeważają nadal produkty fast-food, chipsy, słodkie napoje gazowane, cukierki, żelki i inne słodczyce z dodatkiem sztucznych barwników i innych niekorzystnych dodatków.

Jakie mogą być skutki spożywania takich produktów przez dzieci?

Słodkie przekąski, ciastka, słodczyce, czy napoje słodzone cukrem nasilają wahania poziomu glukozy we krwi, co w konsekwencji powoduje wzrost łaknienia i nakręca tzw. „spiralę pustych kalorii”, czyli spożywania produktów o niskiej wartości odżywczej, a wysokiej wartości energetycznej. Żelki, lizaki, gumy do żucia mogą zawierać sztuczne barwniki (E 110, E 104, E 122, E 129, E 102, E 124) powodujące u dzieci nadmierną pobudliwość. Objawy przypominają zespół ADHD. Słodczyce zawierające wymienione barwniki wg ustawodawstwa unijnego mogą znajdować się w obrocie pod warunkiem umieszczenia na etykiecie ostrzeżenia: „może mieć szkodliwy wpływ na aktywność i skupienie uwagi u dzieci”. Błędy żywieniowe popełniane przez dzieci, wynikające zarówno z niedostatecznego, jak i nadmiernego spożycia energii i składników odżywczych, mają często dalekosiężne konsekwencje.

Czy w związku z tym sklepiki szkolne w ogóle powinny istnieć?

Dzieci spędzają w szkole ok. 6-8 godzin dziennie. Nie wszyscy uczniowie jedzą w szkole obiady, dlatego ważne jest umożliwienie korzystania dzieciom ze sklepików szkolnych, pod warunkiem właściwej w nich oferty żywieniowej. Tak aby asortyment produktów spożywczych nie zaprzeczał zasadom określającym racjonalny sposób żywienia.

Bio Planet jest producentem i dystrybutorem żywności ekologicznej. Czy w Waszej ofercie znalazłyby się produkty, które poleciby Pani do sprzedaży w sklepikach szkolnych?

Mamy w ofercie szereg produktów spożywczych które poleciałbym do sprzedaży w sklepiku szkolnym. Mogą to być np. owoce suszone, orzeszki, migdały, nasiona (słonecznika, dyni), ciasteczka zbożowe, soki i nektary owocowe, jogurty, desery mleczne. Produkty te dzieci mogą z powodzeniem spożywać bez szkody dla ich zdrowia.

Czym charakteryzuje się żywność ekologiczna?

Żywność ekologiczna to żywność wysokiej jakości uzyskiwana z produktów roślinnych lub zwierzęcych, które wytwarzane są w systemie gospodarstwa ekologicznego, tzn. takiego, w którym nie stosuje się nawozów sztucznych, pestycydów, regulatorów wzrostu i dodatków żywnościowych. W takim gospodarstwie prowadzona jest kontrola sposobu produkcji, a nie tylko produktu końcowego. W przetwórstwie żywności ekologicznej zakazane jest dodawanie sztucznych barwników i środków chemicznych. Jakość produktów zależy zarówno od warunków środowiskowych, jak i od sposobu ich wytwarzania. Żywność ekologiczna to produkty bezpieczne, bogate w substancje odżywcze, zawierające więcej witamin, minerałów i innych cennych składników niż produkty otrzymane w konwencjonalny sposób. Ponadto nie dostarczają one żadnych toksycznych substancji chemicznych.

Kto może mieć wpływ na poprawę sytuacji?

Niezaprzeczalnie dyrektorzy szkół mają prawo i powinni określać zasady funkcjonowania tego typu punktów oraz wpływać na dobór asortymentowy produktów sprzedawanych na terenie szkoły. Jednak żeby „metamorfoza sklepików szkolnych” miała szansę powodzenia konieczna jest kompleksowa współpraca dyrektorów szkół, nauczycieli, prowadzących sklepiki szkolne oraz rodziców.

NATURA FOOD dla tysięcy

206 wystawców z Polski i zagranicy, szeroka oferta produktów ekologicznych, naturalnych i tradycyjnych, wszyscy znaczący przedstawiciele rynku, bogaty i ciekawy program konferencji, seminariów, konkursów i pokazów, 10.000 zwiedzających, wśród których nie brakowało dystrybutorów i właścicieli sklepów z żywnością wysokiej jakości – tak w jednym zdaniu można podsumować V edycję Targów Naturalnej Żywności NATURA FOOD, która odbyła się w Łodzi w dniach 12-14 października.

NATURA FOOD – największa i najważniejsza w Polsce impreza promująca ekologiczne i tradycyjne produkty żywnościowe – odbyła się po raz piąty. Jubileuszowe targi zorganizowano w nowej i nowoczesnej hali Międzynarodowych Targów Łódzkich, które były organizatorem imprezy. Honorowy patronat nad targami sprawował m.in. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Równoległe do NATURA FOOD 2012 odbywały się I Targi Ekologicznego Stylu Życia beEKO, w ramach których zaprezentowało się 64 wystawców. NATURA FOOD 2012 w połączeniu z beECO była kompleksową prezentacją oferty polskiego rynku produktów ekologicznych oraz idealną okazją do nawiązania kontaktów biznesowych.

Targi zgromadziły przedstawicieli wszystkich liczących się firm na rynku biożywności oraz żywności naturalnej i tradycyjnej, od producentów i gospodarstw ekologicznych po sklepy, hurtownie oraz przedstawicieli najważniejszych organizacji branżowych. Swoje najlepsze ekologiczne, regionalne i tradycyjne produkty zaprezentowało 11 regionów Polski.

Wiodącym wydarzeniem NATURA FOOD 2012 była konferencja „Rolnictwo ekologiczne – historia i przyszłość – WPR po 2013 roku”, w której wzięło udział 500 przedstawicieli sektora ekologicznego z Polski i zagranicy. Podczas konferencji podsumowano dotychczasowy rozwój rolnictwa ekologicznego, a także dyskutowano nad kierunkami rozwoju w przyszłości.

W czasie targów swój finał miało kilka konkursów. Miło nam poinformować, że jeden ze Złotych Medalii NATURA FOOD 2012 za najlepszy produkt targów przypadł w udziale firmie członkowskiej Stowarzyszenia Polska Ekologia – BioFood Polska – za sok z marchwi kwaszonej.

O laureatach nagrody Bociana Białego piszemy na stronie 2.

Na targach zaprezentowali się także kucharze, współpracujący ze Stowarzyszeniem Polska Ekologia. Grzegorz Łapanowski w ramach projektu „Czas Kucharzy” zaprosił do wspólnego gotowania szefów łódzkich restauracji, którzy w przygotowaniu wymienionych dań korzystali z produktów dostarczonych między innymi przez SPE, a w ramach projektu „Szkoła na widelcu” zorganizował warsztaty kulinarne dla dzieci pod hasłem: „Zioła, zdrowie, sezonowość”. Marcin Suchenek i Maciej Rudziński, pod czujnym okiem Pawła Krajmasy, przygotowali w piątek ekologiczne dania dla uczestników ministerialnej konferencji, a także ekobankiet dla kilkuset uczestników finału konkursu Re-Act Fashion. Równoległe z NATURA FOOD w Centrum Konferencyjno-Wystawienniczym MTŁ odbywały się Targi Odpowiedzialnej Mody WearFair.

VI edycja Targów Naturalnej Żywności NATURA FOOD odbędzie się w Łodzi za rok w dniach 11-13 października.

MTŁ

FOT.: BOŻENA SKARŻYŃSKA I ARCH. GRZEGORZA ŁAPANOWSKIEGO

Promocja ekoproduktów na Natura Food

W piątej edycji targów Natura Food uczestniczyło około 200 wystawców, w tym kilkadziesiąt firm oferujących produkty ekologiczne. Byli to zarówno przetwórcy (sery, miody, pieczywo, wędliny, owoce i warzywa), jak i firmy handlowe (sieci i sklepy). Stowarzyszenie Polska Ekologia reprezentowało siedem firm: PPH TAST ze Szczecina, Żywność Ekologiczna BIO FOOD Sp. z o.o. z Ciechocina, SYMBIO Polska SA z Warszawy, Rodzinne Gospodarstwo Ekologiczne FIGA z Mszany, EKOPRODUKT Spółka Jawna z Częstochowy, BIO PLANET Sp. z o.o. z Wilkowej Wsi k. Leszna oraz ZM JASIOŁKA z Dukli. Produkty członków Stowarzyszenia wystawiano także na stoisku Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, które tematycznie związane było z kampanią „Żywność ekologiczna gwarancją dobrego smaku”.

NASZA PROMOCJA

List z Pałacu Prezydenckiego

Ekobajkologia - to rodzaj kabaretu ekologicznego, bajkowych ekoekcji pomysłu Małgorzaty Puzio. Projektowi przyklasnęli członkowie Stowarzyszenia Polska Ekologia i chcą go przeprowadzić wspólnie z autorką.

Specjalny list, informujący o akcji i jej celach, wystosowaliśmy m.in. do pani Anny Komorowskiej z prośbą o poparcie inicjatywy organizacji tzw. ekoekcji w szkołach podstawowych. Pierwsza Dama Anna Komorowska także popiera projekt. Oto fragment listu, jaki 16 października przesłała do Stowarzyszenia Polska Ekologia:

„Serdecznie gratuluję pomysłu zorganizowania akcji pod hasłem EKO-LEKCJE.

Inicjatywa ta, dzięki której ma wykształcić się postawa proekologiczna wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych w całej Polsce, zasługuje na uznanie i wysoką ocenę(...).

Życzę, by ta promocja życia zgodnego z naturą spotkała się z jak największym oddźwiękiem w szkołach podstawowych, w których będzie prowadzona, a Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Przetwórców i Producentów Ekologicznych „Polska Ekologia” dalszych wspaniałych pomysłów na prozdrowotne akcje. Anna Komorowska”

Stowarzyszenie Polska Ekologia zabiega o sponsorów, którzy zechcieliby pomóc w realizacji tego projektu.

JOLANTA LYSKA

Kulinary „potop”

Międzynarodowa Olimpiada Kulinarna w Erfurcie w Niemczech, która - podobnie jak igrzyska olimpijskie - organizowana jest co 4 lata, to jedno z najbardziej prestiżowych wydarzeń związanych ze sztuką kulinarną.

- Ku zaskoczeniu wszystkich złote medale w każdej z rozgrywanych konkurencjach zgarnęli Szwedzi - mówi Ernest Jagodziński, szef kuchni Cucina w Poznaniu, który był obserwatorem Olimpiady z ramienia Stowarzyszenia Polska Ekologia. - Skandynawowie mocno wybiegli do przodu w kulinarniej sztuce. Jest kogo podglądać i od kogo się uczyć.

Czteroosobowa ekipa, w której był także szef kuchni Cucina, odniosła w Erfurcie spektakularny sukces. Jako jedyna reprezentacja kraju od 6 do 9 października przygotowywała degustacje, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. A największym - polskie kiełbasy, sery i warzywa z firm SPE.

- Za tym sukcesem powinna iść solidna promocja tych wędlin - jak je oceniono - najlepszych na świecie, a potem eksport - uważa Ernest Jagodziński.

BS

PRODUCENT CERTYFIKOWANEJ
ŻYWNOŚCI EKOLOGICZNEJ

100% Organic

OFERUJEMY SZEROKI
ASORTYMENT PRODUKTÓW
WYTWORZONYCH WYŁĄCZNIE
Z EKOLOGICZNYCH
POLSKICH SUROWCÓW

symbio

www.symbio.pl

Biuro Handlowe ul. M.C. Skłodowskiej 2/6, 20-029 Lublin, Polska